

RUS TILINI O'ZLASHTIRISHNING SAMARALI USULLARI

Inoqova Shahrizoda Adham qizi

Axborot texnologiyalari va menejment universiteti talabasi.

Annotatsiya: *Bu magola Rus tilini o'rganish uchun samarali usullar va uslublar hagida yoritilgan. Maqola davlatimizda Rus tilini o'rganishni istagan insonlar uchun yo'lni ochadi. Ushbu maqolada Rus tilini o'rganishda amaliy mashg'ulotlar, intensiv o'qish, internetdagi resurslar, audio va video materiallar, o'zbek tilidagi ruscha ta'lim materiallari, o'gituvchilar bilan mulogot va biror mamlakatda yashash asosiy samarali usullar sifatida ko'rsatilgan. Maqolada bu usullar tafsilotlari bilan ta'riflangan va ularni qo'llash tartibi ko'rsatilgan. Ushbu magola Rus tilini o'rganishni istaganlar uchun foydali bo'lishi va samarali usullar bilan tilni o'rganish jarayonini tezlashtirishi magsadga muvofiq.*

Kalit so'zlar: *Rus tili, samarali, intensiv o'qish, amaliy mashg'ulot, o'zbek tilidagi ruscha ta'lim, o'rganish imkoniyati.*

Davomat va intensiv o'qish: Rus tilini o'rganishda samarali bolish uchun davomat va intensiv o'qishning ahamiyati. Har kuni bir necha soatni rus tilini o'rganishga ajratish, shuningdek intensiv kurslarda ishtirok etish foydalidir.

Tez o'rganish: Davomat va intensiv o'qish usullari, o'rganuvchilarga tez va samarali o'rganish imkoniyatini beradi. Har kuni bir necha soatni tilga ajratish orgali, konsentratsiyani oshirish va tilni tez o'rganishga yordam beradi.

Praktika imkoniyati: Intensiv kurslar va davomat o'qish jarayonida o'rganuvchilar amaliy mashg'ulotlar bilan hamrohlik gilishadi. Bu esa tilni teorik ravishda

o'rganishdan ko'ra, uning amaliyotdagi qo'llanilishini oshiradi. Motivatsiya oshirish: Amaliy mashg'ulotlar, o'rganuvchilarning motivatsiyasini oshiradi. O'rganuvchilar amaliy mashg'ulotlarni bajarish orqali tilni o'rganish yoliga bolgan quvvatlarini oshirishadi. Bular bilan birga, amaliy mashg'ulotlar, Rus tilini o'rganishning samarali usullaridan biri bo'lib, tilni organish jarayonini amalga oshirish va uning amaliy go'llanilishini oshirishda yordam beradi.

Audio va video materiallar: Rus tilini organgan payda audio va video materiallar ishlatish samarali boladi. Bu usul, tinglash va korishning yanada chog'i yugori darajada o'rganish uchun mo'ljallangan.

Tinglash va ko'rishni oshirish: Audio va video materiallar, o'rganuvchilarga tinglash va korishni oshirishda yordam beradi. Tilni tinglash va ko'rishning yanada chog'i yugori darajada organish imkoniyatini beradi. Bu usul, tilni real va amaliy muhitda ko'rish va tinglash imkoniyatini yugori darajada oshiradi.

Fonetikani organish: Audio materiallar, tilni real manda eshitish imkoniyatini beradi. Bu esa o'rganuvchilarga tilning iltimos so'zlari, fonetika va intonatsiyasi to'g'risida organish imkoniyatini beradi.

Mashg'ulotlar va darslar: Audio va video materiallar, mashg'ulotlar va darslar ko'rinishida ham samarali bo'ladi. Bu usul, organuvchilarga amaliy mashg'ulotlar bilan hamrohlik gilish, savollarga javob berish va tilni qo'llash imkoniyatini beradi.

Internetdagi resurslar: Internetdagi rus tilini o'rgatish resurslari, masalan, onlayn darslar, video darslar, forumlar, maqolalar va boshqa dasturlar foydali bo'ladi.

Forumlar va maqolalar: Internetda rus tilini o'rganish bo'yicha forumlar, maqolalar va dasturlar mavjud. Bu esa o'rganuvchilarga tilni o'rganishda muhim

Masalalar hagida muloqot gilish, savollar berish va boshqa organuvchilar bilan hamrohlik gilish imkoniyatini beradi.

O'z o'rganish rejalarini yaratish: Internetdagi resurslar, o'rganuvchilarga o'z rejalarini yaratish imkoniyatini beradi. Bu esa organuvchilarning o'z vaqtlarida va yolg'a mos holda tilni organishini ta'minlaydi. Turli darajalarda ma'lumotlar: Internetdagi rus tilini o'rgatish resurslari turli darajalarda ma'lumotlar taqdim etadi. Bular o'rganganlar uchun mustaqil o'rganish imkoniyatini yaratadi.

Mobil dasturlar: Mobil dasturlar yordamida ham rus tilini o'rganish mumkin. Bu dasturlar audio, video va amaliy mashg'ulotlar yordamida o'rganish imkoniyatini beradi.

Bular bilan birga, internetdagi rus tilini o'rgatish resurslari, o'rganuvchilarga turli xil formatlarda ma'lumotlar, darslar, forumlar va dasturlar orqali tilni samarali va tez o'rganish imkoniyatini yaratadi. Bu resurslar, o'rganuvchilarga o'z vaqtlarida, o'z ritmlarida va o'z yo'lida tilni organish imkoniyatini beradi.

O'qituvchilar bilan muloqot o'rganish jarayonida juda samarali bo'lgan usul bo'lib hisoblanadi. Bu usul, organuvchilarga turli yo'nalishlarda yordam bera olish, savollarga javob topish va organish jarayonini tezlashtirish imkoniyatini beradi.

Quyidagi sabablarga e'tibor bering:

Javob olish: O'qituvchilar bilan muloqot qilish, organuvchilarga savollarga

To'g'ri javob topish imkoniyatini beradi. Bu esa organish jarayonini tezlashtiradi va o'rganuvchilarni qiziqtiradigan mavzularda ma'lumotlarni o'rganishga rag'batlantiradi.

Mashg'ulotlar va darslar: O'qituvchilar bilan muloqot, mashg'ulotlar va darslar ko'rinishida ham samarali bo'ladi. Bu usul, o'rganuvchilarga amaliy mashg'ulotlar bilan hamrohlik qilish, savollarga to'g'ri javob topish va tilni o'rganish imkoniyatini yugori darajada oshiradi.

Ma'lumot so'rang: o'rganuvchilar o'qituvchilardan ma'lumot so'rang va ularni turli masalalarda muloqot qilish, ma'lumot so'ralish va ta'lim jarayonini tushunish uchun ular bilan muloqot olishadi.

Suhbatlar va ko'rishlar: O'qituvchilar bilan muloqot, suhbatlar va ko'rishlar ko'rinishida ham samarali boladi. Bu usul, organuvchilarga tilni amaliy muhitda go'llash imkoniyatini yuqori darajada oshiradi.

Motivatsiya oshirish: O'qituvchilar bilan muloqot, o'rganuvchilarning motivatsiyasini oshiradi. Organuvchilar o'qituvchilar bilan muloqot qilish orqaliturli savollarga to'g'ri javob topish, ma'lumot so'ralish va tilni o'rganishda qiziqtiradigan yondashuv olishadi. Bular bilan birga, o'qituvchilar bilan muloqot, Rus tilini organishda samarali bolish uchun muhim usul bo'lib hisoblanadi. Bu usul, organuvchilarga savollarga javob topish, ma'lumot so'ralish, turli masalalarda muloqot qilish va tilni o'rganish jarayonini tezlashtirish imkoniyatini beradi.

O'zbek tilidagi ruscha ta'lim materiallari: O'zbek tilidagi ruscha ta'lim materiallarini ishlatish, masalan, ruscha-uzbekcha lug'atlar, rus tilini o'rgatish kitoblarini o'qish va qo'llash samarali bo'lishi mumkin.

Biror mamlakatda yashash: Agar imkoniyatlaringiz bo'lsa, biror mamlakatda rus tilini amaliy tarza organish va uni har kuni amaliy sifatida ishlash samarali bo'lishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. <https://goaravetisyan.ru/uz/sredi-priemov-obucheniya-russkomu-yazyku-vydelyayutsya-didaktiko-metodicheskie-i/>
2. Volkov G.N. Этнопедагогика: Учеб. Для студ. Сред. И высш. Пед. Учеб. Заведений. – М.: Издательский центр “Академия”, 1999.
3. Lyashenko M.S. Научно-теоретические аспекты формирования психологопедагогической культуры у студентов в вузе: монография. - .Новгород: ВГИПУ,